

De oneerlijkheid van de gelijkheidsstrijd

Op een van de heetste augustusdagen van het afgelopen jaar ging ik mijn vriend Marcel Hallmans, een gepassioneerde imker, een handje helpen. Op een bloeiende heide en met bramen gevulde Overasseltse Vennen openden we één voor één de bijenkasten, bekeken we de volkeren en haalden we er volle honingramen uit.

De koningin zorgt er met de verspreiding van koninginnenstof voor dat binnen het volk alles rustig verloopt. De werksters doen het werk en de mannen, ook wel darren genoemd, zijn van ondergeschikt belang en worden slechts beperkt getolereerd. Na half augustus worden ze geweerd en gaan ze dood. Pas sinds de 17de eeuw weet men dat het niet de koning, maar de koningin is die aan het hoofd staat van een van de best georganiseerde levenssystemen. Een absoluut matriarchaat!

Het observeren van deze fascinerende wereld heeft mij aan het denken gezet. Over de patriarchale wereld van de mens waarin goden, profeten en heersers de lakens uitdelen. De wereld waarin hebzucht regeert, met onophoudelijke onvrede, armoede en onderdrukking als gevolg.

Loya Jirga

Eenmaal thuis keek ik naar een reportage van *Loya Jirga*, de door de Afghaanse regering georganiseerde bijeenkomst, bedoeld om de toestemming van het volk te verkrijgen voor de vrijlating van vierhonderd Talibanterroristen uit de

gevangenis. De vrijlating van moordenaars van onschuldige burgers is onderdeel van het akkoord dat de Amerikaanse regering onder druk van Saoedi-Arabië met de Taliban heeft bereikt. Terugtrekking van Amerikanen en overdracht van de macht aan de Taliban is onderdeel van de geopolitieke agenda van Saoedi-Arabië.

De meerderheid van de weinige aanwezige vrouwen bestond uit braaf applaudiserende echtgenotes, dochters of zussen van invloedrijke krijgsheren en stamhoofden. Tijdens de speech van president Ghani stond de dappere parlementariër Belqis Roshan plotseling op om het luide 'nee!' van de Afghaanse vrouw ten gehore te brengen. Zij werd geslagen en de zaal uitgezet. Een man met een vrome zwarte baard haastte zich naar de microfoon en riep: "Er is geen plek voor de goddeloze hoeren die vanuit het Westen gesteund worden!"

De stem van mijn moeder

In de stem van Roshan weerklonk de stem van mijn eigen moeder, die als onderwijzeres decennialang mannen overhaalde hun dochters naar school te sturen. Ook weerklonk de luidruchtige stem van Magul, vriendin en collega van mijn moeder die in de jaren zeventig en tachtig de enige fietsende vrouw in Kabul was. De stem van vrouwen die voor elementaire rechten van vrouwen streden. De droom van erkenning van het met muren omheinde vrouwelijke intellect waar dat arme land behoefte aan heeft. De zucht van de weerloze Afghaanse vrouw die, meer dan ooit, uitgehuwelijkt en gestenigd wordt.

Gebrek aan steun van westerse emancipatiebewegingen

Ik vroeg me af hoe het komt dat zo'n heldhaftig optreden van Belqis Roshan de westerse media niet bereikt. Tijdens mijn laatste reis naar Kabul sprak ik een feministe die over haar teleurstelling in de Europese vrouwenbewegingen vertelde. "Wij zetten onze strijd voort zonder te hoeven rekenen op westerse emancipatiebewegingen."

Het beeld van een vrouw in een boerka die midden op het voetbalveld van het stadion van Kabul geëxecuteerd werd door een Talibanstrijder, werd een symbool voor het rechtvaardigen van de oorlog. De opeenvolgende militaire interventies werden geïntroduceerd als missies die gericht zijn op herstel van gerechtigheid, rechten van vrouwen, onderwijs, etc. De miljarden van naïeve westerse belastingbetalers verdwenen in programma's van ontwikkelingsorganisaties, die hoge ogen gooiden met projecttitels vol beloften van 'gelijkheid, emancipatie, democratische vernieuwing, het bevorderen van politieke participatie van vrouwen...' Vraag eens aan de Afghaanse vrouw en haar dochters wat ze van deze missies van herstel hebben gemerkt... Zij zullen u het antwoord schuldig blijven.

De Nijmeegse politicologe met Afghaanse achtergrond Lema Salah telde 52 internationale organisaties die zich met de positie van de Afghaanse vrouw bezighielden. Zij vertelde mij dat er geen antwoorden kwamen op haar vraag over de bereikte effecten. Helaas is de expertise van de naar Europa gevluchte

Afghaanse feministen nauwelijks benut om te voorkomen dat goede bedoelingen van Dolle Mina's hier, tot beroerde resultaten dáár leiden. Ik heb het over de onder de vrouwen daar erkende professionals, die door de wereld van internationale samenwerking hier ongezien blijven.

Solidariteit geeft inzicht

Het is tijd voor een eerlijke reflectie op en een kosten-batenanalyse van de inspanningen van Afghaanse vrouwen. Solidariteit is immers inzicht. Inzicht in de problemen en probleemeigenaarschap kunnen helpen bij stevige leiderschapsprogramma's van vrouwen daar. Zolang zij geen heft in eigen handen hebben, blijven zij zonder stem en zonder rechten overgeleverd aan de willekeur van gewelddadige ideologieën.

Elk bijenvolk van Marcel wordt door een eigen koningin aangestuurd. Een goed georganiseerd systeem met behoud van eigenheid, gerelateerd aan de omgeving. Helaas heeft het beeld van een volmaakt matriarchaat, zoals in de bijenwereld, geen enkele emanciperende uitwerking op de mens gehad.

The injustice of the struggle for equality

On one of the hottest days in August this year I paid a visit to my friend Marcel Hallmans, a passionate beekeeper, in the *Overasseltse Vennen*, a fen area in the east of the Netherlands, where the heather was flowering and the brambles bore fruit in abundance. We opened the beehives one by one, examined the bees and removed the honey-laden hive frames.

The queen keeps the peace in her colony by spreading her pheromone. The workers perform their tasks and the male bees, or drones, are of minor importance and are merely tolerated. After the middle of August they are driven out of the hive and they die. Only since the 17th century we know that one of the best organised social systems is not headed by a king but by a queen. An absolute matriarchy!

Observing this fascinating world made me think. About the patriarchal world of man, where gods, prophets and rulers run the show. A world ruled by greed, resulting in ceaseless dissatisfaction, poverty and oppression.

Loya Jirga

Back at home I watched a coverage of *Loya Jirga*, an assembly organised by the Afghan government, this time with the intention to get the people's permission to release four hundred Taliban terrorists from prison. Setting free the murderers of innocent citizens is part of the peace deal between the United States and the Taliban under pressure of Saudi Arabia. US disengagement and transfer of power to the Taliban is part of Saudi Arabia's geopolitical agenda.

Most of the few women present were wives, daughters and sisters of influential war lords and tribal chiefs, who clapped obediently. During president Ghani's speech the brave member of parliament Belqis Roshan suddenly rose to voice the loud 'no!' of the Afghans women. She was beaten and removed. A man with a pious black beard hurried to the microphone and shouted: 'There is no room for godless whores that are supported by the West!'

My mother's voice

Ms Roshan's voice echoed the voice of my mother, who was a teacher. For decades she convinced men to send their daughters to school. It also echoed the loud voice of Magul, my mother's friend and colleague and the only woman who rode a bike in Kabul in the 1970s and '80s. The voice of women fighting for elementary women's rights. The dream of recognition of the walled-up female intellect the poor country needs so badly. The longing of the defenceless Afghan woman, who, more than ever, is married off and stoned.

Lack of support from western emancipation movements

I wondered why Belqis Roshan's heroic action did not reach the western media. During my last trip to Kabul I spoke with a feminist who told about her disappointment in European women's rights movements. 'We continue our fight without counting on western emancipation movements.'

The image of a woman in a burka who was executed by a Taliban warrior in the

middle of Kabul's soccer stadium became the symbol for justifying the war. The successive military interventions were introduced as missions aiming to restore justice, women's rights, education, etcetera. Billions paid by naïve western tax payers vanished into the programmes of development organisations, who scored high with their projects promising 'equality, emancipation, democratic innovation, improvement of women's political participation...' When you ask an Afghan woman and her daughters what they have gained from these recovery missions, they will remain silent.

Lema Salah, a Dutch political scientist with Afghan roots, found 52 international organisations engaged in the improvement of the position of Afghan women. She told me she did not get any answers to her question of what goals were achieved. Unfortunately, the expertise of Afghan feminists that fled to Europe was hardly used to prevent the good intentions of women's libbers here having awful consequences over there. I am referring to the professionals recognised by the women in Afghanistan, who are not noticed by the world of international co-operation.

Solidarity provides insight

It is time to honestly reflect on and analyse the costs and benefits of the efforts made by Afghan women, as solidarity provides insight. An insight into the problems and the problem owners may further strong leadership programmes for women there. As long as they are not in control, they will be voiceless,

without rights and at the mercy of arbitrary and violent ideologies.

Each hive at Marcel's is ruled by its own queen. A well-organised system with its individual character, in keeping with its surroundings. Unfortunately, the image of a perfect matriarchy, as in the world of bees, has not changed our views on emancipation.

Qader Shafiq

Qader Shafiq (Kabul, 1968) kwam in 1994 via omzwervingen in Nijmegen terecht. Hij zet zich als vrijwilliger in voor talloze maatschappelijke doelen en organisaties. In 2018 verscheen zijn poëziebundel *Ziensdurf* en in 2019 publiceerde hij het boek *Weg naar je eigen land*, een bundeling van columns waarin hij de Nederlandse samenleving een kritische spiegel voorhoudt. Hij maakt zich hard voor meer samenwerking tussen groeperingen met diverse culturele achtergronden. Shafiq is directeur van Bureau Wijland, Partner in Diversiteit en Duurzaamheid. Bureau Wijland coördineert projecten zoals Shelter City Nijmegen, Kleurrijk Groen en Academie voor Kleurrijk Leiderschap. Hij vervult diverse bestuursfuncties en schrijft columns, o.a. voor De Gelderlander.

Qader Shafiq (Kabul, 1968) arrived in Nijmegen, the Netherlands, in 1994 after some wanderings. As a volunteer he is involved in numerous social projects and organisations. In 2018 his book of poetry *Ziensdurf* saw the light and in 2019 he published the book *Weg naar je eigen land*, a collection of columns in which he holds a critical mirror up to Dutch society. He is devoted to improve co-operation between groups of various cultural backgrounds. Shafiq is head of *Bureau Wijland, Partner in Diversiteit en Duurzaamheid*. *Bureau Wijland* co-ordinates projects such as Shelter City Nijmegen, Kleurrijk groen and Academie voor Kleurrijk Leiderschap. He is a member of several boards and writes columns, including for Dutch regional daily De Gelderlander.

Fotocredits: Willem Moore

